

**SOCIAL
KRITIK**

NR. 80 · maj 2002

**TIDSSKRIFT FOR
SOCIAL ANALYSE & DEBAT**

· **PÆDAGOGISK FRIKTION** · **BIG BROTHER** · **SEX FOR PENGENE MM.**

Redaktør: Benny Lihme
Redaktionens adresse:
Social Kritik, Nansensgade 66 kld.
1366 Kbh. K
Tlf: 33 93 99 63 eller 45 42 44 83
www.socialkritik.dk
Fax: 33 15 80 76
Giro: 2 80 25 62

Abonnement: Kr. 400,- for seks numre.
Nummer 80: Kr. 86,-.

Ved køb af studiesæt ydes studierabat.
Bestillinger sendes til redaktionens adresse.
Betaling pr. check eller postgiro.

Fotografisk, mekanisk eller anden form for gengivelse eller mangfoldiggørelse af dette tidsskrift eller dele heraf er ikke tilladt ifølge gældende dansk lov om ophavsret.

Grafisk tilrettelægning:
Susanne Whitta Jørgensen, Grafisk Himmel.
Forsidetegning: Bjørn Stahl Dienesen
Tryk: Narayana Press

Tidsskriftet Social Kritik udgives af foreningen "Selskabet til fremme af Social Debat". Selskabet blev stiftet d. 4. 5. 88., og har som formål at fremme og deltage i den offentlige debat om sociale emner. En af måderne hvorpå Selskabet realiserer formålet, er at udgive dette tidsskrift. Selskabet og tidsskriftet skal tjene som forbindelsesled mellem samfundsvidenskab, social forskning og den sociale praksis. Foreningen og tidsskriftet skal holde sig fri af parti- og fagforeningspolitiske interesser.

SOCIAL KRITIK's referencegruppe består af:
Flemming Balvig, Johs. Bertelsen, Hans Bonde, Nils Bredsdorff, Ning De Coninck-Smith, Rosmari Eliasson, Tine Rask Eriksen, Bjarne Lenau Henriksen, Thorkild Høyer, Jørgen Jepsen, Ejler Johansen, Margaretha Järvinen, Birgit Kirkebæk, Morten Kjærum, Ida Koch, Øjvind Larsen, Søren Langager, Karin Lützen, Anne Løkke, Bent Madsen, Søren Magnussen, Thomas Mathiesen, Jan Morell, Beth Grothe Nielsen, Birger Steen Nielsen, Henning Salling Olesen, Benedicta Pécseli, Knud Erik Pedersen, Annick Prieur, Kim Rasmussen, Flemming Røgilds, Lone Scocozza, Ove Sernhede, Søren Smidt, Karen Ellen Spannow, Asger Sørensen, Sune Sunesson, Peter Thielst, Morten Thing, Jørn Vestergaard, Kirsten Weber, Jacob Hilden Winsløw.

Peter Dahler-Larsen er med "Den Rituelle Refleksion" (1998) ret alene herhjemme hvad angår en overordnet kritisk behandling af evalueringsspørgsmålet (hvorfor mange evaluører af samme grund ikke har læst bogen). I bogen starter han med at undre sig over, "hvordan det er lykkedes evalueringsmonstret at blive så udbredt, som det er, når det ikke har demonstreret sin duelighed i forhold til sin egen hensigtserklæring (at være en systematisk, retrospektiv vurdering af gennemførelse, præstationer og udfald af offentlig politik)".

Dahler-Larsens indgang til evalueringens ubevidste, og hovedforklaring på "evalueringens monstrets udbredelse", når det nu ikke er at være en del af rationelle beslutningsprocesser, ligger i selve bogens titel. Evaluering er således en del af de sen-moderne organisationers ritualiserede omgang med sig selv, ja, en social norm og særlig form for fortælling og tankefigur, som er blevet central for den reflektive modernitets organisationsånd.

Bogens (ironiske?) overskrift til kap. 3 lyder "Evaluering som passende meta-rutine i den reflektive modernitet". HA, HA, HA fristes man til grinende at udbryde. Især når overskriften ikke er koblet sammen med hvor mange skatte kroner der bruges på denne, ifølge forfatteren, mentalitet og kultur, som "ligner en mani eller en slags kollektiv, mental besættelse". Og det er en af bogens begrænsninger, at den ikke ser politisk-økonomisk på evalueringsbølgen. Meget af denne organisations-narcissisme finansieres eksempelvis af puljemidler af forskellig slags fra Socialministeriet, hvorfor det burde være et klassisk meta-evalueringsspørgsmål at stille, om alle disse penge trukket ud af de sociale budgetter nu også rent praktisk fører til de tiltænkte forbedringer af de underprivilegeredes velfærd.

Dahler-Larsen griber heller ikke fat i selve evalueringens produktionsapparat, de interesser der ligger på produktionssiden i, uanset hvad, at sælge så mange evalueringer som muligt til offentlige organisationer. Hvor offentligheden har interesse i eksempelvis forbedret velfærd, er evalueringens industriens produktions-, beskæftigelses- og omsætningsmål løsrevet fra almenhedens interesser.

Dette gælder hvadenten der er tale om små firmaer med en akademisk uddannet sociolog som direktør, tidligere kommunister og fagforeningsledere der nu er private næringsdrivende, store konsulentfirmaer, videnscentre mv. Selv det engang temmeligt statsforankrede Socialforskningsinstitut er blevet underlagt denne Coca-Cola-logik. Anden forklaring kan jeg ikke finde på udsendelsen af en af instituttets seneste publikationer, "Længerevarende behandling af børn og unge i sikrede pladser".

Udgangspunktet for denne evaluering er, kort fortalt, den såkaldte Voldspakke vedtaget af regeringen i 1997 på baggrund af stor mediedækning af især kriminelle unge med

anden etnisk baggrund end dansk. Og især Odense kommunes krav om lukkede sociale institutioner til disse unge. Behovet var meget stort, hed det!

Hvilket udmøntede sig i, at der i en *forsøgsperiode* på tre år blev givet mulighed for på sikrede afdelinger at iværksætte behandling over for unge kriminelle under 18 år. Og her kommer så den slatne evaluering og beretter, at ordningen ikke har været benyttet "i særligt vidt omfang". Hvilket er en meget evalueringsbranche-venlig omskrivning af de realiteter rapporten trods alt ikke kan omgå: nemlig at der er et skrigende misforhold mellem den politiske panik, som førte til ordningens indføring og det faktiske behov for at udnytte ordningen. "Pr. 1.maj 2001 havde otte unge været anbragt til længerevarende behandling uden dom, mens syv havde været anbragt under afsoning. *På den baggrund kunne man foranledige til at konkludere, at ordningen er overflødig.*" Når tænkeformen benyttes, man kan også kalde det uld i socialforskningen, skyldes det formodentlig SFI's direktionsmæssige ønske om ikke at genere en stor kunde mere end højst nødvendigt. Og det forhold, at forskerne blev skygget af en følgegruppe bestående af repræsentanter fra bl.a. Socialministeriet og Justitsministeriet. Okay, det blev dog til det i parentes pippende, at den meget lille udnyttelsesgrad må sætte spørgsmålstegn ved ordningens indhold og udformning.

Det må have været pinefuldt for akademisk set højt kvalificerede forskere som lic.polit. Jens Bonke og Ph.D., kultursociolog Lene Kofoed at skulle i den grad de-kvalificere sig, for ikke at ødelægge produktionsimperativet eller træde instituttets kunder for meget over tærerne. En kreml-nologisk dechifrerer af forskernes sprogs spil afdækker dog sandheden, at denne "forsøgsperiode" med behandling i sikrede pladser overhovedet ikke kvalificerer til en egentlig evaluering af forsøget ("antallet af unge er for lille til at måle egentlige effekter"). Meget bekvemt, for i mellemtiden har politiske kræfter uafhængigt af evaluering og anden vidensamfundsimili sørget for at vi har fået en særdeles indgribende og omkostningskrævende ny ungdoms-sanktion baseret på dette anti-evaluerede forsøgs princip om "længerevarende behandling i sikrede pladser".....

li-

INDHOLD

Christian Aabroe PÆDAGOGISK FRIKTION	4
Kim Rasmussen FORANDRINGER	14
Dorthe Møller Andersen & Karen Lundtofte UDADREAGERENDE PIGER	25
Dann Simonsen AUTORITETSTRO TYRKISKE LØMLER	29
Sune Qvortrup Jensen SUBKULTUREL PÆDAGOGIK	41
Peter Thielst PROFIL: MERE SEX FOR PENGENE	52
Henriette Mølgaard Hansen, Pia Hansen, Tina Nygaard Kristensen & Tina Poulsen ER DER EN MENING MED BIG BROTHER?	73
Søren Magnussen DRENGENE FRA VOLLSMOSE (anm.)	90
Rasmus Christoffer Brandt Hansen BESTILT ARBEJDE (kommentar)	93